

НАЦІОНАЛЬНА ТРИСТОРОННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА РАДА (Національна рада)

ПРОТОКОЛ № 1

засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради
23 грудня 2021 року

(місце проведення: м. Київ, вул. Інститутська, 7, Клуб Кабінету Міністрів України)

Учасники засідання:

Члени Національної ради.

Запрошені:

Оснат ЛУБРАНІ – Координаторка системи ООН в Україні;

Сергій САВЧУК – Національний координатор МОП в Україні;

Представники Офісу Президента України, центральних органів виконавчої влади та Міжнародної організації праці в Україні.

Головуючий на засіданні – Голова Національної ради, Голова Об'єднання організацій роботодавців України **КІНАХ А. К.**

ВИСТУПИВ Голова Національної ради **КІНАХ А. К.**, який привітав учасників засідання та звернув увагу присутніх, що останнє засідання Національної ради відбулося 05 квітня 2018 року, і тому сьогоднішнє засідання є важливим, оскільки завдяки спільним зусиллям соціальних партнерів та Президента України Національна рада повністю поновила свою роботу і спроможна приймати важливі рішення з питань соціально-економічного розвитку. Відмітив, що відновлення соціального діалогу в Україні на національному рівні було позитивно сприйнято в міжнародній спільноті, зокрема в Представництві ООН в Україні, про що в своєму листі до Президента України зазначили Координаторка системи ООН в Україні Оснат ЛУБРАНІ. Також подякував за плідну співпрацю Представництву МОП в Україні, в особі Національного координатора САВЧУКА С. П.

та запросив до вітального слова:

Оснат ЛУБРАНІ, Координаторку системи ООН в Україні, яка відзначила та привітала зусилля з поновлення діяльності Національної ради, як єдиного постійного інституту соціального діалогу в Україні. Від імені групи агенцій ООН, що працюють в Україні висловила, найщиріші побажання успіху в просуванні реформ у соціальній та економічній сфері;

СВИРИДЕНКО Ю. А., Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України, Співголову Національної ради від сторони органів виконавчої влади, яка привітала учасників заходу та відзначила, що питання реалізації державної соціально-економічної політики на сьогодні є дуже важливим і на виконання доручення Президента України Уряд активізував роботу саме в рамках тристороннього соціального діалогу. Подякувала Оснат ЛУБРАНІ за

розуміння специфіки реформ в Україні. Запевнила, що виконавча влада в Україні зацікавлена в конструктивній співпраці з соціальними партнерами на шляху забезпечення цілей сталого розвитку. Зазначила, що прийняття необхідних рішень можливо лише з пошуком відповідного компромісу між соціальними партнерами. Повідомила, що в рамках Національної ради вже підписано Меморандум щодо впровадження програми Гідної праці в Україні до 2024 року, напрацьовано проекти Пріоритетних напрямів діяльності Національної ради, які відповідають вимогам та потребам сьогодення;

ОСОВОГО В. Г., Голову Федерації профспілок України, Співголову Національної ради від профспілкової сторони, який привітав учасників засідання Національної ради, повідомив що профспілкова сторона задоволена відновленням роботи Національної ради, як єдиного органу соціального діалогу на національному рівні, діяльність якої буде спрямована на пошук конструктивних рішень для вдалого соціально-економічного розвитку країни. Як свідченням цього, є участь у сьогоднішньому засіданні і Оснат ЛУБРАНІ і САВЧУКА С.П. Зазначив, що цілі сталого розвитку, зокрема гідна праця та інші компоненти, Пріоритетні напрями діяльності є першочерговими завданнями для Національної ради. Звернув увагу присутніх на обставини, що спонукали створенню органу соціального діалогу на національному рівні ще в 1992 році.

НЕНЮЧЕНКО Н. В., Секретар Національної ради оголосила результати реєстрації членів Національної ради від кожної сторони:

від сторони органів виконавчої влади – 16 членів Національної ради (в т.ч. 5 – за довіреністю);

від профспілкової сторони – 14 членів Національної ради (в т.ч. – 2 за довіреністю);

від сторони роботодавців – 13 членів Національної ради (в т.ч. – 1 за довіреністю).

Загальна кількість присутніх на засіданні членів Національної ради – 43. З урахуванням того, що від кожної сторони присутні не менше двох третин членів, засідання вважається правоможним.

КІНАХ А. К., оголосив, що відповідно до статті 13 Закону України "Про соціальний діалог в Україні", враховуючи наявний кворум учасників від кожної Сторони, засідання Національної ради є правоможним. Запропонував обговорити проект порядку денного і регламент засідання Національної ради, які були одногосно підтримані членами Національної ради.

Порядок денний:

1. Про діяльність Національної тристоронньої соціально-економічної ради, посилення її ролі, ефективності та впливу на соціально-економічний розвиток України та добробут громадян.

2. Про Пріоритетні напрями діяльності Національної ради на 2021 – 2023 роки.

3. Різне.

Із першого питання:

Про діяльність Національної тристоронньої соціально-економічної ради, посилення її ролі, ефективності та впливу на соціально-економічний розвиток України та добробут громадян.

СЛУХАЛИ:

КІНАХА А. К., який насамперед підкреслив важливість соціального діалогу, оскільки він є невід'ємною складовою розвитку нашої держави. Зазначив, що соціальний діалог є загальносвітовою практикою незалежно від його моделі та становить складову соціально-економічного розвитку європейських країн.

В системі соціального діалогу в Україні, Національна рада відіграє важливу роль у сфері публічної політики як один із її інститутів, оскільки виконує консультативну функцію між українським урядом та активною частиною суспільства, яка представлена у ній представниками профспілок та роботодавців.

Упродовж 2018 – 2021 років Національна рада фактично не виконувала своїх завдань та функцій для вироблення консолідованої позиції сторін соціального діалогу щодо стратегії економічного і соціального розвитку України та шляхів вирішення існуючих проблем у цій сфері. І лише у серпні 2021 року Національна рада, завдяки Указу та розпорядженню Президента України про призначення Голови та її секретаря відновила свою діяльність.

З метою підвищення ефективності та ролі Національної ради, її впливу на соціально-економічний розвиток держави необхідно перш за все пошук компромісних рішень з тих чи інших питань, відповідальності сторін в частині визначених зобов'язань та досягнутих домовленостей, модернізації функціонування органів соціального діалогу всіх рівнів відповідно до вимог сучасності, удосконалення законодавства про соціальний діалог, започаткування проведення щорічного соціального саміту сторін соціального діалогу, співпраця з Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України в питаннях спільного опрацювання проектів нормативно-правових актів.

Зі співдоповідями виступили:

ОСОВИЙ В. Г., який зазначив, що беручи до уваги той факт, що Національна рада не працювала близько 4-ох років, ми всі прийшли до єдиної думки – розпочати роботу Національної ради саме з нагальних питань і вже потім поетапно підходити та розглядати інші питання соціально-економічного розвитку країни.

У зв'язку з цим, профспілкова сторона підготувала свої пропозиції, більшість яких була відображена у запропонованому проекті рішення з означеного питання. Хочу звернути увагу, що профспілкова сторона запропонувала закріпити статус Національної ради в Конституції України, внести зміни до Закону України "Про соціальний діалог в Україні" з урахування проведення адміністративної реформи, представництво Голови Національної ради в інших консультативно-дорадчих органів з питань економічних реформ, розвитку регіонів, безпеки та оборони.

Окремо зауважив, що розгляд питань відповідно до протокольного доручення Прем'єр-міністра України від 07 жовтня 2021 року проходить в комітетах Національної ради не дуже ефективно, тому необхідно визначитися з правомочністю рішень комітетів з тих чи інших питань, для подальшого прийняття відповідних рішень Національною радою.

Також зазначив, що на сьогодні розгляд і погодження проектів нормативно-правових актів здійснюється відповідно до вимог Генеральної угоди СПО профспілок та СПО роботодавців на національному рівні. Тому, Національній раді необхідно розглядати проекти актів, що стосуються Пріоритетних напрямів її діяльності згідно переліку, затвердженого Президією Національної ради.

Окрім цього, необхідно забезпечити та розвивати кадровий потенціал секретаріату Національної ради, його матеріальне та технічне забезпечення, висвітлювати діяльність Національної ради саме в державних засобах масової інформації.

Зазначив про необхідність розвитку територіальних та галузевих соціально-економічних рад.

ДЯДЮРА І. Г., заступник Співголови Національної ради від сторони органів виконавчої влади, Заступник Міністра економіки України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, який звернув увагу присутніх на більш конкретні питання подальшої співпраці та запропонував сторонам в першу чергу відкинути безпідставну критику, уникнути дублювання розгляду питань в утворених органах соціального діалогу національного рівня під час формування та реалізації державної політики, дотримуватися досягнутих домовленостей, напрацювати зручний алгоритм подальшої співпраці, зазначив про необхідність сторонам йти на компроміс при узгодженні принципових позицій, здійснювати підготовку фахівців з питань соціального діалогу та сприяти його розвитку на територіальному рівні, зокрема на рівні громад.

Повідомив, що запропонований проект рішення містить всі попередньо узгоджені позиції, які були напрацьовані всіма Сторонами.

НЕНЮЧЕНКО Н. В., яка повідомила, що всі позиції, викладені у запропонованому проекті рішення узгоджені всіма сторонами під час їх опрацювання. Також зазначила, що в першу чергу конструктивний соціальний діалог може існувати лише в умовах чітких домовленостей, зобов'язань, які необхідно виконувати, досягнення результату та спрощення бюрократичних перепон. Такий діалог між роботодавцями, владою та працівниками буде лише сприяти соціально-економічному розвитку держави.

КІНАХ А. К., підвів підсумок та зазначив, що конструктивний соціальний діалог може відбуватися лише на засадах рівноправного партнерства, формуванню системи моніторингу за виконанням наших спільних рішень, відновлення соціального діалогу на територіальному рівні і запропонував окрім проекту рішення підтримати проект Указу Президента України "Про заходи щодо підвищення ролі та ефективності соціального діалогу в Україні".

В обговоренні проекту рішення взяли участь:

КУБРАЧЕНКО А. В., член Національної ради, голова Професійної спілки машинобудівників та приладобудівників України, який запропонував проект рішення взяти за основу та у пункті 4.2. прибрати слова та цифри "І півріччя" та після слів "на територіальному" доповнити буквою і словом "і галузевому".

ОСОВИЙ Г. В., запропонував пункт 2.2.1. доповнити словами "центральні органи виконавчої влади" та "галузевому".

ВИРІШИЛИ:

1. Попередньо узгоджений сторонами Національної ради проект рішення взяти за основу.

2. Прийняти проект рішення в цілому з урахуванням наданих пропозицій (додаток № 1).

Голосували:

сторона органів виконавчої влади: за – 16 ; проти – немає; утрималися – немає;

профспілкова сторона: за –14 проти – немає; утрималися – немає;

сторона роботодавців: за –13; проти – немає; утрималися – немає.

Рішення прийнято одногосно.

Із другого питання:

Про Пріоритетні напрями діяльності Національної ради на 2021 – 2023 роки.

СЛУХАЛИ:

КІНАХА А.К., який зазначив, що Україна, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. Для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року на засадах принципу "Нікого не залишити осторонь" було започатковано інклюзивний процес адаптації Цілей сталого розвитку.

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року є орієнтирами для розроблення проектів прогностичних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України.

З урахуванням цих принципів та пошуку першоджерел виникнення проблеми, упродовж 2021 року відбувався процес обговорення та узгодження пропозицій Сторін щодо визначення Пріоритетних напрямів діяльності Національної ради на 2021 – 2023 роки.

Найважливіші – деіндустріалізація економіки, зниження частки сировинної продукції, зайнятість населення, трудова міграція, цінова і тарифна політика, формування державної фінансової і економічної політики, пенсійне забезпечення та реформування пенсійної системи, демографічна ситуація.

Запропонував членам Національної ради підтримати підготовлений проект рішення.

Зі співдоповідями виступили:

ОЛІЙНИК Д. М., заступник Співголови Національної ради від сторони роботодавців, Голова Ради Федерації роботодавців України, який зупинився на проблемах промислового виробництва у зв'язку із енергетичною ситуацією в державі та повідомив, що сьогодні ціна газу для промисловості – більше 74 тис. грн. за тисячу кубометрів, що є вкрай не допустимо. В порівнянні з країнами Європи ціна газу в Україні більша у 3-4 рази. При таких умовах промисловість просто не може працювати. Така ситуація майже у всіх галузях виробництва.

Тому запропонував в першу чергу надати тимчасово підтримку підприємствам на час кризової ситуації в енергетичній сфері. Зазначив, що окрім цього, Федерацією роботодавців України підготовлено свої пропозиції до Уряду України з проектами відповідних рішень.

АНДРЕЄВ В. М., член Національної ради від профспілкової сторони, заступник Голови Федерації профспілок України, Голова Професійної спілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України, який подякував за зусилля Сторін щодо поновлення діяльності Національної ради. Зосередив увагу на необхідності дотримання умов соціального діалогу, зокрема під час напрацювання та погодження проектів нормативно-правових актів. Окремо зазначив, що існує критична заборгованість по виплатах заробітної плати працівників та наголосив на необхідності зосередитися, перш за все, на проблемі її погашення. Тому, головним завданням Національної ради є розвиток та поглиблення соціального діалогу.

Також зазначив, що позиція окремих органів державної влади щодо профспілкового майна засуджуються членами профспілок та працівниками, і не може сприяти конструктивній співпраці між владою і профспілками.

Підтвердив, що профспілкова сторона підтримує узгоджені Пріоритетні напрями діяльності Національної ради на 2021 – 2023 роки.

ДЯДЮРА І. Г., який звернув увагу на 4 пункт Пріоритетних напрямів і повідомив, що роботу над усіма законопроектами, по яким не було досягнуто спільних домовленостей, призупинено. На сьогодні проводиться робота щодо визначення повноважень Державної інспекції праці, після узгодження позицій сторін, законопроект буде поданий на розгляд Уряду.

Також зазначив, що для вчасного узгодження позицій сторін, доцільно проекти нормативно-правових актів розглядати в комітетах Національної ради.

Окрім цього зазначив про необхідність подальших активних дій на підтримку законопроектів, щодо змісту яких відсутні протиріччя і досягнуті компромісні позиції Сторін.

Зазначені Пріоритетні напрями діяльності Національної ради є узгодженими і сторона органів виконавчої влади буде їх підтримувати.

В обговоренні проекту рішення взяли участь:

САВЧУК С. П., Національний координатор МОП в Україні, який привітав учасників засідання та зазначив, що перерва в роботі Національної ради негативно вплинула на розвиток соціального діалогу в Україні і всі соціальні партнери зрозуміли складну ситуацію, саме в сфері досягнення спільних домовленостей. Нагадав, що три роки назад було розроблено зелену книгу розвитку соціального діалогу за трьома сценаріями. Був обраний класичний тристоронній формат соціального діалогу. Однак, необхідно докласти ще багато зусиль для щодо розвитку соціального діалогу не лише на національному рівні а також на рівні громад та відповідних галузей. Розвиток соціального діалогу є першочерговим завданням МОП. Необхідно розглядати зміни до трудового законодавства саме на майданчику Національної ради. Готові надати будь-яку підтримку для розвитку соціального діалогу в Україні.

ШЕРШУН М. Х., член Національної ради, Голова Федерації профспілок Рівненської області запропонував необхідність прискорити розгляд питання із визначення в Конституції України засад щодо розвитку громад, оскільки це є вкрай важливим для їх належного функціонування.

КОСТРИЦЯ В. І., член Національної ради, заступник Голови Об'єднання організацій роботодавців України, який запропонував доповнити Пріоритетні напрями діяльності Національної ради пунктом щодо формування державної політики зайнятості населення в поспандемічних умовах.

В обговоренні питання також взяли участь: Кінах А. К., Осовий В. Г., Ненюченко Н. В., Дядюра І. Г., Савенко О. Л. та дійшли згоди щодо необхідності формування пропозицій стосовно внесення змін до законодавства, з питань розвитку соціального діалогу на місцевому рівні, а також стосовно визначення в Плані заходів з реалізації Пріоритетних напрямів діяльності Національної ради на поточні роки питання щодо формування державної політики зайнятості населення в постпандемічний період.

ВИРІШИЛИ:

2.1. Попередньо погоджений проект рішення взяти за основу.

2.2. Звернутися до Прем'єр-міністра України з пропозицією провести робочу зустріч у форматі тристороннього соціального діалогу щодо стану виконання Протокольного доручення за результатами останньої зустрічі Прем'єр-міністра України із представниками СПО репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та СПО сторони роботодавців на національному рівні, зокрема щодо цін та тарифів на енергоносії.

2.3. Затвердити Пріоритетні напрями діяльності Національної ради на 2021 – 2023 роки в редакції що додаються (додаток № 2).

Голосували:

сторона органів виконавчої влади: за – 16; проти – немає; утрималися – немає;

профспілкова сторона: за – 14; проти – немає; утрималися – немає;

сторона роботодавців: за –13; проти – немає; утрималися – немає.
Рішення прийнято одногolosно.

Із питання "Різне. Питання підписання Змін та доповнень до Генеральної угоди на 2019 – 2021 роки":

ВИСТУПИЛИ:

КІНАХ А. К., який зазначив про необхідність проведення у I кварталі 2022 року спільної зустрічі для підписання Змін та доповнень до Генеральної угоди.

ОСОВИЙ В. Г., запропонував визначити дату підписання у січні 2022 року.

ДЯДЮРА І. Г., САВЕНКО О. Л., запропонували не визначати попередньо чіткі терміни підписання Змін та доповнень до Генеральної угоди, а домовитись в робочому порядку.

ВИРІШИЛИ:

3. В стислі терміни підготувати до підписання Зміни та доповнення до Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019 -2021 роки.

На завершення засідання головуєчий подякував учасникам за плідну та конструктивну роботу та повідомив, що порядок денний засідання Національної ради вичерпано і оголосив засідання закритим.

Голова Національної ради (підпис) **Анатолій КІНАХ**

Секретар Національної ради (підпис) **Наталія НЕНЮЧЕНКО**

НАЦІОНАЛЬНА ТРИСТОРОННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА РАДА (Національна рада)

РІШЕННЯ

23.12.2021

№ 1

м. Київ

**Про діяльність Національної ради,
посилення її ролі, ефективності та
впливу на соціально-економічний
розвиток України та добробут
громадян**

Заслухавши доповідь та співповіді представників сторін, виступи учасників засідання Національної ради з питання "Про діяльність Національної ради, посилення її ролі, ефективності та впливу на соціально-економічний розвиток України та добробут громадян", Національна тристороння соціально-економічна рада **ВИРІШИЛА:**

1. Прийняти до відома, що сторони соціального діалогу вбачають необхідність підвищення статусу та ролі Національної ради.

2. Ініціювати перед:

2.1. Президентом України:

2.1.1. Проведення саміту сторін соціального діалогу за участю керівництва держави, асоціацій та органів місцевого самоврядування.

2.2. Прем'єр-міністром України:

2.2.1. Надання доручення керівникам центральних органів виконавчої влади та головам обласних та Київської міської державних адміністрацій вживати заходів щодо розвитку соціального діалогу на галузевому та територіальному рівні, зокрема на рівні територіальних громад.

3. Рекомендувати:

3.1. Верховній Раді України визначити механізм співпраці з Національною радою під час розгляду зареєстрованих у Верховній Раді України законопроектів, що стосуються соціально-економічного розвитку та трудових відносин, відповідно до Пріоритетних напрямів діяльності Національної ради.

3.2. Кабінету Міністрів України опрацювати разом із представниками сторін соціального діалогу та секретаріатом Національної ради питання визначення

механізмів співпраці під час розроблення стратегічних програмних документів з питань соціально-економічного розвитку, проектів Бюджетної резолюції та Державного бюджету України на відповідний рік, проектів Програми діяльності Уряду, інших важливих документів, що стосуються Пріоритетних напрямів діяльності Національної ради та Плану заходів з їх виконання. З метою уникнення дублювання механізмів взаємодії проаналізувати досягнуті сторонами домовленості та взяті ними зобов'язання в рамках соціального діалогу на національному рівні.

4. Секретаріату спільно із Сторонами Національної ради:

4.1. Забезпечувати постійне висвітлення діяльності Національної ради на різних комунікаційних площадках, розробити проект комунікаційної стратегії Національної ради та внести її на розгляд Президії Національної ради.

4.2. Протягом 2022 року вивчити питання щодо стану соціального діалогу на територіальному і галузевому рівні та підготувати пропозиції щодо внесення змін до законодавства в частині координації діяльності територіальних тристоронніх соціально-економічних рад.

4.3. Звернутися до Національного агентства України з питань державної служби з пропозицією щодо необхідності запровадження освітніх програм (підвищення кваліфікації) для державних службовців щодо формування, впровадження та реалізації державної політики з питань ведення соціального діалогу на всіх рівнях.

**НАЦІОНАЛЬНА
ТРИСТОРОННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА РАДА
(Національна рада)**

РІШЕННЯ

23.12.2021

№ 2

м. Київ

**Про Пріоритетні напрями діяльності
Національної тристоронньої
соціально-економічної ради
на 2021-2023 роки**

Заслухавши доповідь та співповіді представників сторін, виступи учасників засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради щодо Пріоритетних напрямів діяльності на 2021-2023 роки, Національна рада **ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити Пріоритетні напрями діяльності Національної ради на 2021 – 2023 роки, що додаються.
2. Сторонам Національної ради надати секретаріату Національної ради пропозиції до плану заходів на 2022 рік із реалізації Пріоритетних напрямів діяльності Національної ради 2021 – 2023 роки відповідно до вимог пункту 3.1.2. Регламенту Національної ради.
3. Секретаріату Національної ради подати на розгляд Президії Національної ради сформований проект плану заходів на 2022 рік із реалізації Пріоритетних напрямів діяльності Національної ради на 2021-2023 роки.

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Національної ради
від 23.12.2021 № 2

**Пріоритетні напрями
діяльності Національної тристоронньої соціально-економічної ради
на 2021 – 2023 роки**

1. Інноваційний розвиток вітчизняної економіки через підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників, стимулювання попиту на їх продукцію на внутрішньому ринку та адаптацію до розвитку цифровізації та новітніх технологій, вимог екологізації виробництва, збільшення рівня локалізації виробництва товарів і послуг у інфраструктурних проектах та публічних закупівлях, створення якісних робочих місць та забезпечення повної і продуктивної зайнятості.
2. Участь у формуванні Бюджетної декларації та Державного бюджету України на відповідний рік.
3. Державна регіональна політика: можливості для соціально-економічного розвитку регіонів.
4. Осучаснення трудового законодавства, в тому числі, з питань оплати праці, безпеки праці та здоров'я на робочому місці, шляхом його адаптації до відповідних міжнародних та європейських стандартів.
5. Державна цінова і тарифна політика: створення умов для мінімізації негативного впливу зростання цін і тарифів на розвиток бізнесу та добробут громадян.
6. Забезпечення соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей.
7. Удосконалення системи пенсійного забезпечення та загальнообов'язкового державного соціального страхування.
8. Розвиток системи охорони здоров'я та медичного забезпечення населення.
9. Підвищення статусу та ролі Національної тристоронньої соціально-економічної ради, розвиток та забезпечення ефективного соціального діалогу на всіх рівнях.
10. Сприяння інклюзії осіб з інвалідністю та вразливих на ринку праці категорій населення в суспільне життя.